

Vragen bij het dossier Toekomstbestendig Rozendaal 2026

Werkdocument | feitelijke vragen ter verduidelijking en aanvulling

Aanleiding

De Programmabegroting 2026-2029 laat een structureel financieel vraagstuk zien. In 2026 wordt de begroting sluitend gemaakt met een bezuiniging van € 90.000, een extra OZB-opbrengst van € 90.000 en een eenmalige inzet van € 177.000 uit de reserve. Daarna blijft sprake van structurele tekorten van € 225.217 in 2027, € 263.976 in 2028 en € 208.020 in 2029.

Het ontwerp-raadsbesluit vraagt de raad om vast te stellen dat zelfstandig voortbestaan op basis van het onderzoek niet langer een realistisch toekomstperspectief biedt en om een verkenning naar herindeling onder voorwaarden te starten. Daarmee is het van belang dat de raad vooraf goed kan zien welke aannames, actualisaties, alternatieven en kosten nog expliciet moeten worden toegelicht.

Kern

Het dossier stelt dat de huidige inrichting financieel en organisatorisch kwetsbaar is. De open vraag is of een vernieuwde zelfstandigheidsvariant — met scherpe keuzes, zakelijke samenwerking en inzet van lokale kennis — even grondig is onderzocht en gelijkwaardig vergeleken met herindeling.

Vragen

A. Opbrengstenkant en financiële ruimte

1. *Van de zeventien inkomstenopties die in het dossier ter sprake komen, zijn er slechts drie — twee OZB-varianten en de huwelijksleges — daadwerkelijk doorgerekend.* Kan het college toelichten hoe is gekeken naar scherpere toerekening van leges, huren en erfpacht, grondexploitatie, BCF-effecten, provinciale cofinanciering, inzet van inwoners en vrijwilligers, rioolrecht, grafrechten, hondenbelasting en recreatie- of forensenheffing, en op welke inhoudelijke of politieke gronden opties zijn afgefallen? Uit de stukken moet navolgbaar zijn of deze opties zijn onderzocht en afgewezen, of niet in beeld zijn geweest. Deze vraag gaat niet over de wenselijkheid van nieuwe heffingen, maar over de volledigheid van de analyse.

2. *Tussen het bedrag uit de begrotingsparagraaf (Programmabegroting 2026-2029, Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing, p. 44) en het bedrag uit de bijsturingsopties zit een verschil van circa € 154.000, zonder dat duidelijk is welk deel structureel inzetbaar is.* Kan het college de artikel 12-systematiek en de OZB-ruimte eenduidig naast elkaar zetten? Graag inclusief het bedrag van circa € 354.000 uit de begrotingsparagraaf, het bedrag van € 200.000 uit de bijsturingsopties en de vraag welk deel hiervan wel of niet als structurele weerstandscapaciteit wordt meegerekend.

3. Kan het college de rente-inkomsten uit schatkistbankieren toelichten? Welk bedrag is structureel, welk deel is rentegevoelig, in hoeverre is dit al in de begroting verwerkt, en is de huidige schatkistpositie (circa € 4,8 miljoen) al beoordeeld op verdere optimalisatiemogelijkheden binnen de kaders van de Wet Fido?

B. Sociaal domein en organisatie

4. *De Berenschot-analyse van het sociaal domein is grotendeels gebaseerd op een landelijke benchmark van 49 gemeenten, waarvan slechts 7 met minder dan 20.000 inwoners, doorgerekend naar het inwonertal van Rozendaal.* Kan het college toelichten welke benchmarkselectie, aannames en opslagen daarbij zijn gebruikt en welke onderdelen indicatief zijn gebleven? Graag ook toelichten welke overhead, bedrijfsvoering, ICT, licenties, bezwaar en beroep, verantwoording en financiële administratie wel of niet volledig zijn meegerekend.

5. Welke lokale Rozendaalse gegevens zijn gebruikt voor de analyse van het sociaal domein, zoals aantallen dossiers, caseload en volumes binnen Wmo, jeugd, participatie en schuldhulpverlening? Is gemeente Rheden geraadpleegd over feitelijke uitvoeringsvolumes en kosten, en zo nee, waarom niet?

6. Kan het college de eerdere interne berekening van 2,5 fte beleid en de Berenschot-uitkomst van 0,87 fte met elkaar in verband brengen en het verschil verklaren?

7. *De organisatorische knelpunten in het dossier zijn opgehaald via één ambtelijke werksessie, met een niet nader genoemd aantal deelnemers, gestructureerd via een SWOT-vorm met post-its en een prioritering per sticker.* Kan het college de organisatorische knelpunten koppelen aan meetbare gegevens, zoals verzuim, verloop, inhuur, overuren, doorlooptijden, achterstanden, auditbevindingen en informatiebeveiliging? Kunnen deelnemersaantal, stemverdeling en validatie van de ambtelijke sessie worden gedeeld?

C. Kostenkant en financiële aansluiting

8. *De begroting toont overheadkosten van ruim € 2,4 miljoen, waarvan € 80.838 aan externe inhuur, maar het dossier zelf geeft geen uitsplitsing van apparaatskosten, VTH-, groenvoorzienings- of bestuurskosten per taakveld.* Kan het college een totaaloverzicht geven van apparaatskosten, externe inhuur, VTH, groenvoorziening, contractbeheer, overhead en bestuurskosten per taakveld? De bestuurskosten hoeven niet tot personen herleidbaar te zijn; het gaat om een uitsplitsing per taakveld.

9. Kan het college aangeven welke make-or-buy varianten zijn beoordeeld voor VTH, groenvoorziening, contractbeheer, bedrijfsvoering en andere uitvoerende taken? Daarbij graag ook aangeven welke rol bestaande samenwerkingen, zoals ODGM, kunnen spelen.

10. De begroting komt via programma's, algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien op een sub totaal van € 631.845 negatief, waarna reservemutaties van € 552.294 positief leiden tot een resultaat van € 79.552 negatief. Kan het college deze reservemutaties overzichtelijk toelichten, zodat de aansluiting ook voor inwoners navolgbaar is?

D. Actualisatie en wettelijke ontwikkelingen

11. Kan het college het lokale effect van de meicirculaire 2026 voor Rozendaal actualiseren en toelichten? Graag inclusief algemene uitkering, relevante taakmutaties, Wmo-effecten en eventuele herverdeel-effecten. Op welke berekening is gebaseerd dat dit effect budgettair neutraal uitpakt?

12. *De Wet versterking participatie op decentraal niveau is inmiddels anderhalf jaar van kracht (in werking sinds 1 januari 2025) en de overgangstermijn voor een participatieverordening loopt over nog geen jaar af (1 januari 2027).* Hoe verhoudt het lopende besluitvormingsproces over de toekomst van Rozendaal zich tot deze wet en hoe worden inwoners bij de vervolgstappen betrokken?

E. Scenariovergelijking en vervolgproces

13. *Het dossier werkt de kosten van zelfstandige uitvoering van het sociaal domein uitgebreid door, maar bevat geen vergelijkbare kostenraming voor de andere route: de eenmalige migratie- en frictiekosten van een herindeling zelf.* Kan het college de verwachte migratie- en frictiekosten van een herindeling apart ramen, inclusief ICT, archief, contracten, personeel, harmonisatie van verordeningen, communicatie en ambtelijke inzet?

14. Kan het college naast herindeling ook een vernieuwde zelfstandigheidsvariant uitwerken voor vier tot vijf jaar, met concrete mijlpalen, benodigde reserve-inzet, zakelijke afspraken met uitvoeringspartners, inzet van lokale kennis en een vooraf afgesproken stop/go-moment?

15. *Het eindrapport is gepubliceerd op 9 juni, het collegevoorstel volgde al op 10 juni, en het raadsbesluit is voorzien op 7 juli — een tijdpad van minder dan een maand voor een besluit met deze reikwijdte.* Kan het besluit zo worden ingericht dat het starten van een verkenning niet vooruitloopt op de definitieve conclusie over zelfstandig voortbestaan, en dat herindeling en een vernieuwde zelfstandigheidsvariant op gelijke basis worden vergeleken voordat de raad eind september een richting kiest?

Bronnenbasis

- Programmabegroting 2026-2029 gemeente Rozendaal
- Eindrapport Toekomstbestendig Rozendaal 2026, Moventem, 9 juni 2026
- Bijlagenboek Toekomstbestendig Rozendaal 2026, inclusief ambtelijke werksessie, inwonersconsultatie en Berenschot-analyse
- Ontwerp-raadsbesluit Toekomstscenario's Rozendaal, 7 juli 2026
- Rijksoverheid, Meicirculaire gemeentefonds 2026 en bijbehorende rekenmodellen
- Staatsblad 2024, 416, inwerkingtreding Wet versterking participatie op decentraal niveau
- Eerste Kamer en Tweede Kamer, wetsvoorstel 36.692 Wet planmatige aanpak onderwijshuisvesting
- VNG, Voorjaarsnota: veranderingen in de Wmo, 10 april 2026